

ارزیابی تأثیر تابش لیزر کم‌توان به همراه ویتامین D در از بین بردن سلول‌های ملانومای پوستی

چکیده

زمینه و هدف: امروزه از لیزرهای کم‌توان می‌توان برای از بین بردن سلول‌های سرطانی پوست به دلیل افزایش در القاء اپیتوز و افزایش میزان ROS استفاده کرد. ویتامین D در پوست مسیر سیگنالینگ‌های سرطانی را مهار کرده و رشد تومور را سرکوب می‌کند. در این مطالعه اثر تابش لیزر کم‌توان و همچنین نقش ویتامین D در سلول‌های سرطان ملانومای پوست انسانی رده A375 مورد بررسی قرار گرفت. مطالعات نشان می‌دهد استفاده از پرتوودرمانی با نور لیزر کم‌توان همراه با ویتامین D می‌تواند نفوذ سلولی را بهبود بخشد و در نتیجه اثرات ضد سرطانی آن را از طریق القاء اپیتوز افزایش دهد.

روش و بررسی: مطالعه آزمایشگاهی مداخله‌ای و در محیط *in vitro* آزمایشگاه کشت سلولی سازمان جهاد دانشگاهی علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰ انجام شد. ابتدا کشت سلول‌های سرطان پوست A375 در محیط کشت DMEM +۱۰٪ FBS انجام شد. تیمارهای ویتامین D در غلظت‌های مختلف (۱۰، ۲۵، ۳۵ و ۵۰ میکرومولار) و تیمار لیزر کم‌توان با دوزهای انرژی مختلف (۱۰، ۲۵، ۳۵ و ۵۰ ژول بر سانتی‌مترمربع) بررسی شد و سپس اثر همزمان ویتامین D با غلظت بهینه و لیزر کم‌توان با دوز بهینه انجام شد و با روش تست MTT و فلوسایتومتری به ترتیب میزان زنده مانایی و میزان اپیتوز در اثر این تیمارها بررسی شد.

یافته‌ها: نتایج تیمار ویتامین D با غلظت‌های مختلف (۱۰، ۲۵، ۳۵ و ۵۰ میکرومولار) در سلول‌های سرطان پوست رده سلولی A375 نشان داد که تیمار ویتامین D با غلظت ۳۵ میکرومولار کمترین زنده مانایی و بالاترین میزان اپیتوز دارد و همچنین دوز ۵ و ۱۰ ژول بر سانتی‌مترمربع نیز کمترین زنده مانایی و بیشترین میزان اپیتوز را دارد و استفاده همزمان این تیمارها با یکدیگر اثر هم‌افزایی را نشان داد.

نتیجه‌گیری: به طور کلی می‌توان گفت که ویتامین D و لیزر کم‌توان باعث کاهش بیشتر بقای سلول‌های سرطانی می‌شود. بنابراین استفاده از درمان ترکیبی لیزر کم‌توان و ویتامین D در غلظت و دوز انرژی موثر و بهینه اثرات ضدسرطانی را دارد و نتایج این تحقیق می‌تواند در درمان سلول‌های سرطان پوست ملانوما موثر باشد.

واژه‌های کلیدی: ویتامین D، لیزر کم‌توان LLLT، سرطان پوست، ملانوما، فاکتورهای سلولی، رده سلولی A375

محیا قنبری زرندی^۱
مینا سادات نادری^۲
سیدمهدي طبائي آ*^۳
سعيد حسامي تکلو^۴

- ۱- دانشجویی بیوفیزیک، گروه بیوفیزیک، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران
- ۲- استادیار گروه بیوفیزیک، دانشگاه علوم زیستی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران
- ۳- دانشیار پوست و مو، گروه پژوهش لیزر پژوهشکده یارا، جهاد دانشگاهی واحد علوم پژوهشکی تهران، تهران، ایران
- ۴- استادیار بیوفیزیک، دانشگاه علوم پایه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، تهران، ایران

نویسنده مسئول: سیدمهدي طبائي
پست الکترونیک: smtabaie@yahoo.com

شماره تماس: ۰۹۱۲۴۲۶۸۳۷۶

از ۵۰ خال معمولی) یا حتی یک خال غیرمعمولی، روی بدن نشان دهنده افزایش خطر ملانوم است.

ویتامین ها ترکیبات آلی و مواد مغذی ضروری برای رشد، تکامل، تمایز و محافظت از بدن هستند. ویتامین D یک ریزمغذی آلی محلول در چربی است که بدن انسان قادر به سنتز آن نیست. سطح ویتامین D در انسان به اشعه ماوراء بنفش (UVB) و تا حدودی به رژیم غذایی و مکمل ها بستگی دارد(۱۳،۱۴). در میان عملکردهای ویتامین D یکی از مهمترین آنها تقویت سیستم ایمنی بدن است. این اثر باعث افزایش ایمنی ذاتی همراه با تنظیم چندگانه ایمنی اکتسابی است(۱۵). ویتامین های D حاصل از قرار گرفتن در معرض آفتاب، مواد غذایی و مکمل ها از نظر بیولوژیکی غیرفعال هستند و برای ایجاد شکل فعال ویتامین D باید دو فرایند هیدروکسیلاسیون در بدن بر روی آنها انجام گیرد. اولین واکنش هیدروکسیلاسیون در کبد رخ می دهد و ویتامین D را به ۲۵-هیدروکسی ویتامین D تبدیل می کند که به «کلسی فدیول»^۴ نیز معروف است. دومین واکنش در کلیه ها اتفاق می افتد و شکلی از ویتامین D را که از نظر فیزیولوژیکی فعال است، ایجاد می کند. این ویتامین همچنین به عنوان «کلسی تریول»^۵ نیز شناخته می شود(۱۶،۱۷). اثرات ویتامین D پس از سنتز ویتامین D دو نقش عمده دارد اول، به گیرنده هسته ای ویتامین (VDR) متصل می شود، سپس به گیرنده مشترک RXR خود متصل می شود و یک فاکتور رونویسی را تشکیل می دهد که بیان بیش از ۳۰۰۰ زن را فعال می کند(۱۸). دوم، در غشاء سلولی ویتامین D می تواند به یک پروتئین اتصال دهنده (PDIA3) متصل شود، جایی که غلظت کلسیم داخل سلولی را تنظیم می کند(۱۹،۲۰). عملکرد مهم دیگر ویتامین D در القاء شکل گیری اتصالات بین سلولی توسط پروتئین کیناز C(PKC)^۶ است(۲۱). نشان داده شده است که اتصالات داخل سلولی ارتباط تنگاتنگی با سرطان زایی، پیشرفت تومور و متاستاز دارند(۲۲). نقش دیگری که ویتامین D در پوست ایفا می کند، توانایی در جلوگیری از آسیب رسیدن به DNA در برابر آسیب ناشی

مقدمه

ساختر پوست از یک شبکه پیچیده و یکپارچه تشکیل شده است که بدن را در مقابل اشعه UV، عوامل بیماری زا، مواد شیمیایی و آسیب های مکانیکی محافظت می کند. پوست همچنین دما و میزان آب آزاد شده در محیط را تنظیم می کند. پوست دارای سه قسمت اصلی اپiderم، درم و هیپودرم است(۱). اختلالات مختلفی پوست را تحت تاثیر قرار می دهد که باعث بیماری می شود برخی از این بیماری ها جزئی هستند و برخی دیگر می توانند حتی زندگی فرد را تهدید کنند. بیماری های پوستی بسیار شایع اند و در بیش از نیمی از جمعیت بزرگسالان مشاهده می شود(۲). شایع ترین بیماری های پوستی شامل تومور های خوش خیم، اگزما، زگیل های ویروسی، بیماری های غدد سیابه و عفونت های قارچی است(۲،۳). سرطان پوست همیشه از نظر ابتلاء نسبت به دیگر سرطان ها شایع تر بوده است. سرطان پوست حاصل رشد غیر طبیعی سلول های پوست است و زمانی ایجاد می شود که جهش هایی در DNA سلول رخ دهد. جهش باعث می شود سلول ها از کنترل خارج شوند و توده های سلول های سرطانی را تشکیل دهند(۴،۵). کشنده ترین نوع سرطان پوست ملانوم است که حداقل ۳-۲ میلیون نفر در سال به آن مبتلا می شوند. در ملانوما سلول های تولید کننده ملانین (مانانیت ها) دچار اختلال می شود. بروز ملانوم بد خیم در سرتاسر جهان به سرعت در حال افزایش است و این افزایش با سرعت بیشتری نسبت به سرطان های دیگر اتفاق می افتد. ملانوما همچنین می تواند در چشم ها و بندرت در بینی یا گلو هم ایجاد شود(۶،۷). ملانوسیت ها از تاج عصبی مشتق شده اند. در تیجه، ملانوما اگرچه معمولاً روی پوست مشاهده می شود، اما می تواند در مکان های دیگری که سلول های تاج عصبی مهاجرت می کنند، مانند دستگاه گوارش و مغز هم ایجاد شوند(۸،۹) ملانوسیت ها در سطح پایه اپiderم، قرار دارند و ماده رنگی ملانین را تولید می کنند(۱۰). قرار گرفتن بیش از حد در معرض نور ماوراء بنفش (UV)، که از آفتاب و از نورهای تخت خواب های بزنه ناشی می شود، می تواند خطر سرطان پوست، از جمله ملانوم را افزایش دهد(۱۱،۱۲). داشتن خال های زیاد (بیش

⁴Calcifediol

⁵Calcitriol

⁶Protein kinase

داخل سلولی می‌شود و منجر به تغییر عوامل رونویسی مربوط به تکثیر سلولی، بقا، ترمیم و بازسازی بافت می‌شود(۳۱,۳۲). لیزردرمانی کمتوان می‌تواند منجر به تغییر در مسیر اپیتوز شود و باعث کاهش زندگانی سلول در سلول‌های ملانوما می‌شود، نتایج نشان داد که درمان با اشعه لیزر کمتوان بقا و رشد سلول‌های ملانوما را کاهش می‌دهد(۳۳,۳۴). همچنین مطالعات اخیر نشان داد که تابش لیزر باعث افزایش نفوذپذیری سلول‌ها و در نتیجه نفوذ موثرتر مواد مغذی و دارو به سلول می‌شود(۳۴,۳۵). مطالعه نادری و همکاران در سال ۲۰۱۷ نشان داد که، تابش لیزر کمتوان با دوز انرژی ۵ ژول بر سانتی‌مترمربع، منجر به افزایش ROS در سلول‌های فیروپلاست انسانی می‌شود(۳۶). در سال ۲۰۲۰ مطالعه‌ای در مورد مکانیسم‌های لیزر کمتوان چاپ شده و نتایج آن نشان داد که لیزر کمتوان در سلول‌های سرطانی باعث کاهش تکثیر سلولی می‌شود(۳۷). بیدین و همکارانش در سال ۲۰۱۶ تحقیقاتی انجام دادند و نتیجه تحقیقات‌شان نشان داد که تابش نور لیزر باعث کاهش زندگانی در رده سلولی سرطانی شده است(۳۸).

با توجه به یافته‌های موجود ویتامین‌های مختلفی خاصیت ضدسرطانی دارند اما به دلیل اینکه ویتامین D در حفظ سلامت و پیشگیری از بیماری‌های مختلف از متابولیسم استخوان گرفته تا سرطان می‌تواند نقش عظیمی داشته باشد، در دهه‌های اخیر مطالعاتی در زمینه استفاده از ویتامین D در بیماری‌های مختلف نئوپلاستی انجام شده است(۳۹). چندین مطالعه نشان داده که رابطه معکوسی بین مصرف ویتامین‌ها و خطر ابتلا به سرطان وجود دارد و همچنین ویتامین D اثر ضدتکثیری و ضدپرولیفتراطیو دارد(۴۰) و متابولیت فعال و همچنین آنالوگ‌های مصنوعی آن دارای فعالیت ضدسرطانی هستند که از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است(۴۱). لیزر به عنوان ابزاری برای درمان بیماری‌ها به کار می‌رود که لیزر کمتوان از طریق مکانیسم تحریک زیست نوری عملکرد خود را برای ضایعه‌های پوستی اعمال می‌کند(۴۲). نشان داده شده که ویتامین D مسیر سیگنانالینگ‌های سرطانی را مهار کرده و رشد تومور را سرکوب می‌کند و همچنین درمان با اشعه لیزر کمتوان بقا و رشد سلول‌های

از اشعه UVB است(۲۳). نشان داده شده است ویتامین D مسیر سیگنانالینگ جوجه تیغی (H-HOG) را مهار کرده و رشد تومور را سرکوب می‌کند(۲۴). ویتامین D همچنین در سرطان زایی نقش مهمی دارد زیرا از رشد سلول‌های سرطانی در داخل بدن و در شرایط آزمایشگاهی جلوگیری می‌کند(۲۵,۲۶). ویتامین D می‌تواند در تقویت اثرات سیستم ایمنی و حمله به سلول‌های سرطانی نقش داشته باشد، همانند کراتونسیت‌ها و ملانوسیت‌ها که اداری ظرفیت تولید خودمختار از D(OH)⁷ و بندر VD هستند. چنین تولید محلی ممکن است نقشی در ایمنی پوستی ذاتی و اکتسابی ایفا کند(۲۷,۲۸).

لیزر یکی از ابزارهای مورد استفاده در درمان سرطان پوست است. لیزرهای کمتوان، لیزرهایی هستند که اثر حرارتی ندارند و در بیماری مختلف پوستی و کنترل درد به کار می‌رود(۲۹). لیزردرمانی با لیزرهای کمتوان (LLLT) یک فناوری با رشد سریع است که در بسیاری از شرایطی که نیاز به ترمیم، تسکین درد و تنظیم التهاب است، استفاده می‌شود(۳۰). اشعه لیزر دارای سه ویژگی مهم است که آن را از نور معمولی متمایز می‌کند. این سه ویژگی عبارت است از: تکفامي^۸، همrasاستاي^۹ و همدوستي^{۱۰}: مکانیسم اساسی بیولوژیکی در پشت تاثیر LLLT از طریق جذب نور قرمز و NIR^{۱۱} توسط کرومافورهای میتوکندری، به ویژه سیتوکروم C اکسیداز (CCO) است که در زنجیره تنفسی واقع در میتوکندری وجود دارد. مکانیسم‌های متعددی در میتوکندری رخ می‌دهد که منجر به تحریک زیستی فرایندهای مختلف می‌شود. فرضیه این است که این جذب انرژی نور ممکن است باعث تجزیه نوری اکسید نیتریک مهاری از CCO^{۱۲} شود که منجر به افزایش فعالیت آنزیم، انتقال الکترون، تنفس میتوکندری و تولید آدنوزین تری‌فسفات ATP شود. حالت ردوكس سلولی که باعث فعال شدن بسیاری از مسیرهای سیگنانالینگ

⁷Vitamin D receptor⁸Monochromatic⁹Collimated¹⁰Coherent¹¹Hypertrophic scar¹²Cytochrome c

میکرومولار تهیه شد و در بازه زمانی ۲۴ ساعت بر روی سلول‌های سرطانی تاثیر داده شد.

بررسی اثر لیزر بر سلول‌های سرطان پوست رده A375 :

جهت بررسی اثر لیزر کم‌توان، سلول‌های کشت داده شده به تنها و همچنین سلول‌های تیمارشده با ویتامین D در معرض نور لیزر با طول موج ۶۸۵ نانومتر با انرژی‌های ۱ و ۲ و ۵ و ۱۰ ژول بر سانتی‌متر مربع در دو بازه زمانی ۲۴ و ۴۸ ساعت قرار گرفتند و سپس میزان زنده‌مانایی سلولی و اپیتوز مورد بررسی قرار گرفت.

بررسی تکثیر و زنده‌مانایی سلول‌ها :

برای بررسی زنده‌مانایی و تکثیر سلول‌های ملانوما پوستی تحت اثر تیمارهای مختلف ویتامین D و لیزر کم‌توان از تست MTT که یک رنگ‌سنگی به شمار می‌آید، استفاده شد. براساس اطلاعات به دست آمده از تست MTT می‌توان میزان تکثیر و بقای سلول‌ها را پیش و پس از تابش لیزر کم‌توان و ویتامین D بررسی کرد. به این ترتیب که بعد از گذشت ۲۴ و ۴۸ ساعت از تابش لیزر کم‌توان و گذشت ۲۴ ساعت از ویتامین D پلیت سلول‌ها از انکوباتور خارج کرده و میزان یک دهم محیط رویی سلول‌ها به هر چاهک محلول MTT اضافه شد و پلیت به مدت ۴ ساعت در انکوباتور قرار گرفته شد. پس از سپری‌شدن چهار ساعت محیط رویی پلیت‌ها خارج شد و به هر کدام از چاهک‌ها محلول DMSO اضافه گردید تا کریستال‌های بنفس (فورمازان) (Formazan) ایجاد شده و مایع رنگی یکنواختی ایجاد شود. این مایع رنگی به چاهک‌های پلیت الایزا منتقل و جذب آن در طول موج ۵۷۰ نانومتر با استفاده از دستگاه (Elisa reader) Metertech Inc. M965/965+ VERSION 1.11 رفرانس ۶۲۰ خوانده شد و در صد سلول‌های زنده در هر نمونه مورد بررسی قرار گرفت.

بررسی میزان اپیتوز سلولی :

در مرحله اول پس از جدا سازی سلول‌ها از فلاسک، با اضافه کردن ۲ میلی لیتر از محلول PBS در ۱۵۰۰ rpm به مدت ۵ دقیقه سانتریفیوژ کرده و شستشو داده می‌شود تا محیط سلول‌ها حذف شود. پس از

مانوما را کاهش می‌دهد. مطالعات اخیر نشان داد تابش لیزر باعث افزایش نفوذپذیری سلول‌ها و در نتیجه نفوذ موثر مواد مغذی و دارو به سلول می‌شود. Annika Schäfer و همکارانش در سال ۲۰۱۲ با موضوع ارتباط با پلی مورفیسم‌های مرتبط با متاپولیسم ویتامین D و خطر ملانوم و همچنین پیش‌آگهی ملانوم یک مطالعه مورد شاهدی نشان دادند که ویتامین D نقش مهمی در فعال‌سازی مکانیسم ترمیم DNA پس از تابش اشعه ماوراء‌بنفس چه در سلول‌های کراتینوسیت و چه در سلول‌های ملانوم دارند(۴۳). همچنین مطالعات اخیر نشان داد که تابش لیزر باعث افزایش نفوذپذیری سلول‌ها و در نتیجه نفوذ موثرتر مواد مغذی، دارو به سلول می‌شود(۴۴). استفاده از پرتودرمانی با نور لیزر کم‌توان به همراه ویتامین D می‌تواند نفوذ سلولی را بهبود بخشد و در نتیجه اثرات ضدسرطانی آن را از طریق القاء اپیتوز افزایش دهد(۴۵).

با توجه به اهمیت نقش ویتامین D و نور لیزر کم‌توان در درمان سلول‌های سرطانی ملانومای پوستی، که در بالا بررسی شد در این مطالعه به تاثیر ویتامین D در غلظت‌های مختلف و لیزر کم‌توان در دوزهای انرژی مختلف و همچنین تاثیر توأمًا این دو فاکتور در از بین بردن سلول‌های سرطانی رده A375 پرداخته شد.

روش بررسی

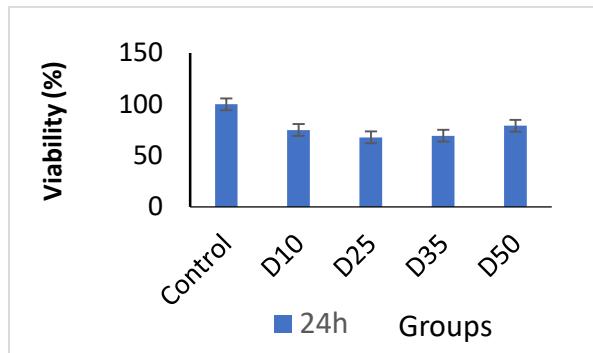
کشت سلول:

ابتدا سلول رده ملانوما پوستی (A375) پس از تهیه از مرکز تحقیقات لیزردر پزشکی جهاد دانشگاهی دفریز شد. جهت کشت سلولی سلول‌های ملانومای پوستی از محیط کشت DMEM +۱۰٪ FBS استفاده شد. سلول‌ها درون انکوباتور با ۳۷ درجه سانتی‌گراد قرار داده شد. هر ۲۴ ساعت یک بار تعویض محیط کشت صورت گرفت. پس از رسیدن به پاساز سلولی ۳، تیمارهای ویتامین و لیزر کم‌توان انجام شد.

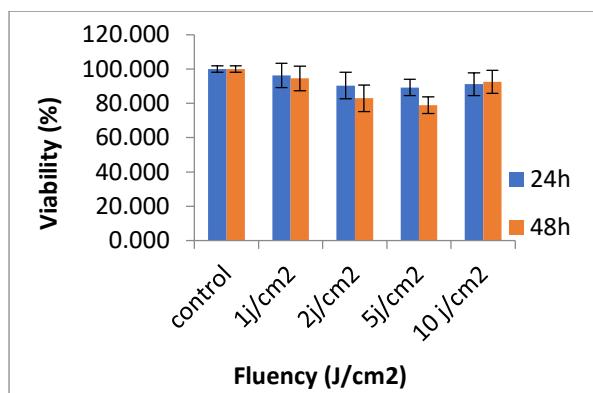
بررسی اثر ویتامین D بر سلول‌های سرطان پوست رده A375 :

جهت بررسی ویتامین D بر روی میزان زنده‌مانایی و اپیتوز سلول‌های ملانوم پوستی، ویتامین D با غلظت‌های ۱۰، ۲۵، ۳۵، ۵۰

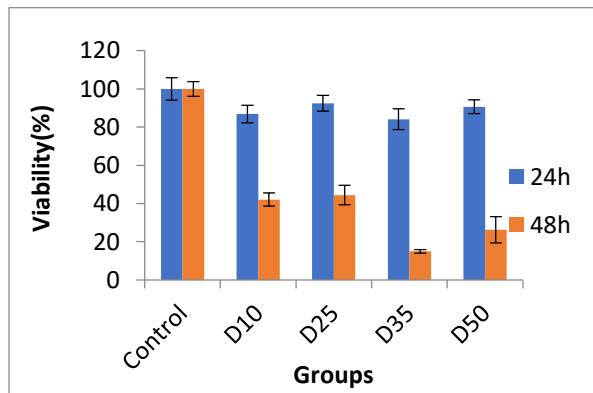
ارزیابی تاثیر تابش لیزر کمتوان به همراه ویتامین D در ازبینبردن سلول‌های ملانومای پوستی

شکل ۱: زندگ مانایی سلول‌های رده سلولی تحت تیمار غلظت‌های مختلف ویتامین D (با غلظت‌های ۵، ۱۰، ۲۵، ۳۵ و ۵۰ میکرومولار) در بازه زمانی ۲۴ ساعت

شکل ۲: اثر لیزر کمتوان با دوزهای انرژی مختلف (۱، ۵، ۱۰ و ۲۵ ژول بر سانتی‌مترمربع) بر زندگ مانایی سلول‌های رده A375 در ۲۴ و ۴۸ ساعت

شکل ۳: زندگ مانایی سلول‌های رده A375 تحت تیمارهای تواناً ویتامین D (با غلظت‌های ۵، ۱۰، ۲۵، ۳۵ و ۵۰ میکرومولار) و لیزر کمتوان با انرژی ۲ ژول بر سانتی‌مترمربع در دو بازه زمانی ۲۴ و ۴۸ ساعت.

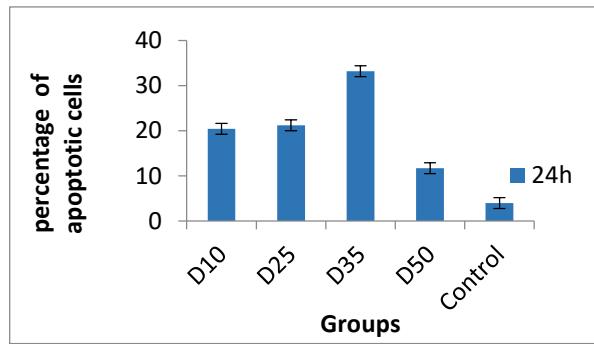
شستشو رسوب سلولی را به وسیله $1 \times$ Binding buffer می‌کنیم. به دلیل اینکه رنگ FITC و PI با یکدیگر همپوشانی دارند، برای تصحیح و تنظیم همپوشانی به ۴ لوله از نمونه احتیاج است، پس نمونه را در ۴ لوله تقسیم می‌کنیم. (یک لوله بدون رنگ، یک لوله حاوی رنگ Annexin V-FITC، یک لوله حاوی Rnگ PI و لوله آخر حاوی هر دو رنگ (PI، FITC) لوله اول که همان سلول بدون رنگ است را به همراه لوله سوم در ۴ درجه نگه می‌داریم.

به لوله دوم و چهارم $5 \mu\text{l}$ Annexin V-FITC اضافه می‌کنیم و به مدت ۱۵ دقیقه در دمای ۴ درجه سانتی‌گراد و در تاریکی انکوبه می‌نماییم. پس از اتمام زمان انکوباسیون به لوله‌ها یک میلی‌لیتر از محلول $1 \times$ Binding Buffer به 15000 rpm مدت ۵ دقیقه سانتریفیوژ می‌کنیم و به رسوب سلولی ۵۰۰ میکرولیتر دیگر $1 \times$ Binding Buffer اضافه می‌کنیم. در هنگام خوانش نمونه‌ها، به لوله سوم و چهارم ۳ میکرولیتر رنگ PI اضافه می‌کنیم.

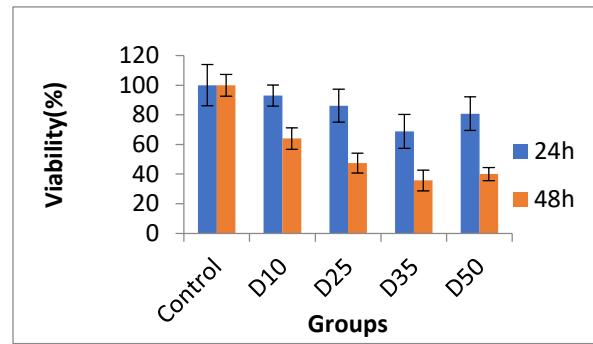
یافته‌ها

نتایج حاصل از تست MTT بر روی سلول‌های ملانومای پوستی (A375) :

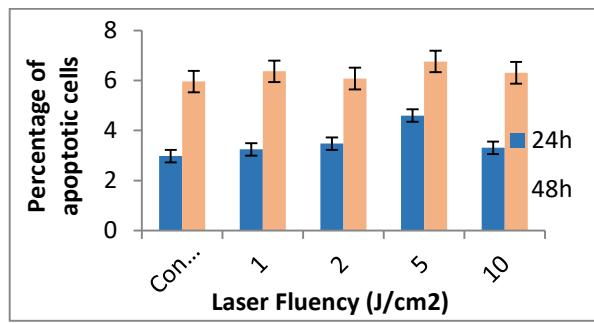
در تیمار با ویتامین D در ۴ غلظت (۵، ۱۰، ۲۵، ۳۵ میکرومولار) در بازه زمانی ۲۴ ساعت و همچنین نتایج تیمار لیزر کمتوان با دوز انرژی (۱، ۵، ۱۰ ژول بر سانتی‌مترمربع) در دو بازه‌های زمانی ۲۴ و ۴۸ ساعت نتایج تیمار ویتامین تواناً با لیزر کمتوان در شکل‌های زیر نشان داده شده است.

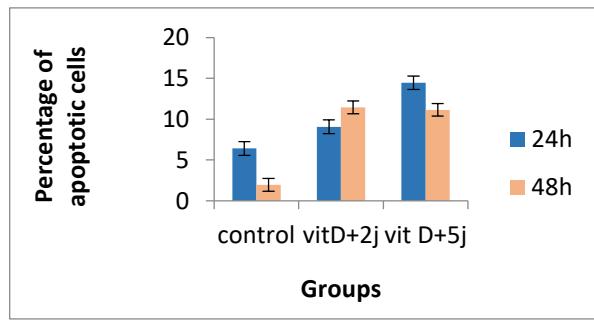
شکل ۵: میزان اپیتوز سلولهای رده A375 تحت تاثیر غلظت‌های مختلف ویتامین D (۱۰، ۲۵ و ۵۰ میکرومولار) در بازه زمانی ۲۴ ساعت

شکل ۶: زنده‌مانایی سلولهای رده A375 تحت تیمارهای توامًا ویتامین D (با غلظت‌های ۱۰، ۲۵ و ۵۰ میکرومولار) و لیزر کم‌توان با انرژی ۵ ژول بر سانتی‌مترمربع در دو بازه زمانی ۲۴ و ۴۸ ساعت

شکل ۶: میزان اپیتوز سلولهای رده A375 تحت تاثیر دوزهای مختلف لیزر کم‌توان (۱۰، ۲۵ و ۵۰ ژول بر سانتی‌مترمربع) سلولهای رده A375 در ۲۴ و ۴۸ ساعت

شکل ۷: میزان اپیتوز سلولهای رده A375 تحت تاثیر توام دوزهای مختلف لیزر کم‌توان (۱۰ و ۵ ژول بر سانتی‌مترمربع) و ویتامین D با غلظت ۳۵ میکرومولار در ۲۴ و ۴۸ ساعت.

نتایج حاصل از تست اپیتوز بر روی سلولهای ملانومای پوسی:

نتایج حاصل از تست اپیتوز بر روی سلولهای سرطان ملانومای پوسی در تیمار با ویتامین D (A375) در ۴ غلظت (۱۰، ۲۵، ۳۵ و ۵۰ میکرومولار) در بازه زمانی ۲۴ ساعت در شکل ۵ و همچنین نتایج تیمار لیزر کم‌توان با دوز انرژی (۱، ۲، ۵ و ۱۰ ژول بر سانتی‌مترمربع) در ۳ بازه‌های زمانی ۲۴ و ۴۸ ساعت در شکل ۶ و نتایج تیمار ویتامین توامًا با لیزر کم‌توان در شکل ۷ نشان داده شده است.

در تست MTT با توجه به شکل ۱ نتایج حاکی از آن است که تمام غلظت‌های ویتامین D در بازه زمانی ۲۴ ساعت کاهش سلولهای سرطانی را نشان داد و در غلظت ۳۵ میکرومولار ویتامین D بیشترین کاهش سلولهای سرطانی را به همراه داشت. با توجه به شکل ۲ تابش لیزر کم‌توان در دوز انرژی لیزر ۵ ژول بر سانتی‌مترمربع منجر به کاهش سلولهای سرطانی در بازه زمانی ۴۸ ساعت شده است. شکل ۳ و ۴ نشان‌دهنده کاهش بیشتر زنده‌مانایی سلولهای ملانومای پوسی تحت اثرات توامًا ویتامین D با غلظت ۳۵ میکرومولار و نور لیزر کم‌توان با دوزهای انرژی ۲ و ۵ ژول بر سانتی‌مترمربع است. قابل توجه است که غلظت ۳۵ میکرومولار و دوز انرژی لیزر ۲ ژول بر سانتی‌مترمربع در بازه زمانی ۴۸ ساعت بیشترین تاثیر را در کاهش زنده‌مانایی سلولهای سرطانی داشته است.

نتایج حاصل از تست اپیتوز بر روی سلولهای ملانومای پوسی:

نتایج حاصل از تست اپیتوز بر روی سلولهای سرطان ملانومای پوسی در تیمار با ویتامین D (A375) در ۴ غلظت (۱۰، ۲۵، ۳۵ و ۵۰ میکرومولار) در بازه زمانی ۲۴ ساعت در شکل ۵ و همچنین نتایج تیمار لیزر کم‌توان با دوز انرژی (۱، ۲، ۵ و ۱۰ ژول بر سانتی‌مترمربع) در ۳ بازه‌های زمانی ۲۴ و ۴۸ ساعت در شکل ۶ و نتایج تیمار ویتامین توامًا با لیزر کم‌توان در شکل ۷ نشان داده شده است.

می‌تواند از روش کار در تقویت اثرات سیستم ایمنی درمانی که از سیستم ایمنی بدن برای یافتن و حمله به سلولهای سرطانی استفاده می‌کند، استفاده کرد، همانند کراتونسیت‌ها و ملانوسیت‌ها که دارای ظرفیت تولید خودمختار^۳ از D(OH)₁.25 و بندر VD هستند. چنین تولید محلی ممکن است نقشی در ایمنی پوستی ذاتی و اکتسابی ایفا کند(۴۸،۴۹).

در مطالعات اخیر نشان داده شد که ویتامین D با غلظت ۳۵ میکرومولار زنده‌مانایی سرطان پوست رده (A375) را کاهش داده و نتایج به دست آمده تاییدی بود بر مقاله ذکر شده است. همچنین ویتامین D با غلظت ۳۵ میکرومولار سلول‌ها را به سمت القاء اپتیوز افزایش می‌دهد و مسیر سیگنال‌دهی سلول‌های سرطانی ملانوما را تغییر می‌دهد به نحوی که با ترمیم DNA و همچنین تقویت سیستم ایمنی باعث سرکوب سلولهای سرطانی می‌شود.

از لیزر کمتوان در یک سیستم بیولوژیک برای تقویت بازسازی بافت، کاهش التهاب و تسکین درد استفاده می‌شود. لیزر کمتوان یه روش درمانی مفید است که از آن برای درمان سرطان پوست می‌تواند استفاده شود(۱). لیزرهای کمتوان دارای اثرات فتوشیمیابی است که به معنای جذب نور و ایجاد تغییر شیمیابی است(۵۰،۵۱). بیدن و همکارانش در سال ۲۰۱۶ تحقیقاتی انجام دادند و نتیجه تحقیقاتشان نشان داد که تابش نور لیزر باعث کاهش زنده‌مانایی در رده سلولی سرطانی شده است(۳۸). در مطالعه اخیر نتایج حاصل حاکی از آن است که تابش نور لیزر با دوز انرژی ۲ و ۵ ژول بر سانتی‌مترمربع بیشترین تاثیر را بر زنده‌مانایی سلولهای سرطانی رده (A375) دارد و زنده‌مانایی سلولهای سرطانی را کاهش می‌دهد و همچنین باعث افزایش القاء اپتیوز سلولی شده است و نتایج حاصل تاییدی بود بر مقاله انجام شده در سال ۲۰۱۶ که ذکر شد.

پان و همکاران گزارش دادند که تولید بیش از حد گونه‌های اکسیژن واکنش‌پذیر ROS می‌تواند اپتیوز سلولی را برای از بین بردن سلولهای سرطانی افزایش دهد(۵۲). همچنین مطالعه اخیر نشان داد که ویتامین D با غلظت ۵۰ میکرومولار و دوز انرژی لیزر ۲ و ۵

و در انجام تست تواماً نشان داده شد که غلظت ۳۵ میکرومولار ویتامین D به همراه دوز انرژی لیزر ۲ و ۵ ژول بر سانتی‌مترمربع باعث افزایش اپتیوز سلولی و از بین رفتن سلولهای ملانومای پوستی شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

ویتامین D یک ویتامین محلول در چربی است. عملکرد ویتامین D به تولید کلسیم، ساخت و مراقبت از استخوان‌ها کمک کرده و در تنظیم سیستم ایمنی، سلول‌ها و پیشگیری از سرطان مفید می‌باشد. بدن ویتامین D را ذخیره کرده و زمانی که پوست در معرض نور آفتاب قرار می‌گیرد شروع به ساخت ویتامین D می‌کند. ویتامین D یک استروئید ترشحی است که در پوست سنتز می‌شود و به ترتیب در کبد و کلیه متابولیزه می‌شود(۴۶). طبق مطالعات صورت گرفته ویتامین D اثرات ضدسرطانی دارد. در سال ۲۰۱۱ تانگ و همکاران دریافتند که مصرف مکمل روزانه با ۱۰۰۰ میلی‌گرم کلسیم و ۴۰۰ واحد بین‌المللی ویتامین D باعث کاهش میزان کلی ملانوم در یک آزمایش می‌شود(۴۷). محققان دانشگاه لیزر انگلستان در مطالعات آزمایشگاهی دریافتند که ویتامین D می‌تواند باعث کند شدن روند رشد و توقف و گسترش سرطان پوست ملانوما شود(۲۷). دکتر نیوتون و همکاران در سال ۲۰۱۵ با عنوان مقاله‌ای با موضوع کمبود ویتامین D با پیش‌آگهی ملانوم متابستاتیک همراه است به بررسی بیولوژی سلول ویتامین D در ملانوما پرداخته‌اند و همچنین Del Puerto, C و همکارانش در سال ۲۰۱۶ با مقاله‌ای با موضوع محور ویتامین D و نقش آن در سرطان زایی پوست دریافتند آن‌ها به رفتار سلول‌هایی که فاقد پروتئین موسوم به گیرنده ویتامین D (VDR) بودند پرداختند، و به این نتیجه رسیدند که ویتامین D نمی‌تواند سیگنال‌هایی را به درون سلول ارسال کند مگر اینکه VDR روی سطح خود داشته باشد، تومور در سلول‌هایی با VDR کم، سریع‌تر رشد می‌کند. نیوتون دریافت که در چه زمانی مسیر WNT1 BETA-CATININ در ملانوما فعال است و می‌تواند پاسخ این را کاهش دهد و باعث شود سلول‌های ایمنی کمتر به داخل تومور برسند و در ادامه دریافت که اگرچه ویتامین D به خودی خود سرطان را درمان نمی‌کند اما

^۱Autonomous

ژول بر سانتی‌مترمربع باعث افزایش ROS سلولی شده و سبب افزایش اپیتوز سلولی می‌شود.

مطالعه نادری و همکاران در سال ۲۰۲۱ نشان داد که تابش لیزر کم‌توان با دوز انرژی ۵ ژول بر سانتی‌متر، منجر به افزایش ROS در سلول‌های بنیادی فولیکول مو می‌شود(۵۳). در مطالعه اخیر نتایج حاکی از آن است که لیزر کم‌توان با دوز انرژی ۲ و ۵ ژول بر سانتی‌مترمربع باعث افزایش ROS سلول‌های سرطانی شده و در پی آن سلول‌ها را به سمت القاء اپیتوز سوق می‌دهد، که نتایج این مطالعه تاییدی بر مقاله ذکر شده در سال ۲۰۲۱ بود.

در مطالعه حاضر که انجام شد نتایج نشان داد که نور لیزر کم‌توان با دوز انرژی ۲ و ۵ ژول بر سانتی‌مترمربع و همچنین تیمار ویتامین D با غلظت ۳۵ میکرومولار باعث افزایش تولید ROS و افزایش القاء اپیتوز سلولی می‌شود.

در مطالعه حاضر نیز نشان داده شد که علاوه بر ویتامین D و تابش لیزر کم‌توان، استفاده همزمان ویتامین D و لیزر کم‌توان منجر به کاهش بیشتر در زندگانی و افزایش اپیتوز سلولی می‌شود. بنابراین استفاده از درمان ترکیبی لیزر کم‌توان و ویتامین D می‌تواند در درمان سلول‌های سرطان پوست ملانومای پوستی موثر باشد. نتایج به دست آمده از این مطالعه می‌تواند گامی موثر در جهت بهبود روش‌های درمانی محسوب شود. با آگاهی از مکانیسم سلولی و ملکولی تاثیر لیزر کم‌توان و ویتامین D می‌توان به روش بهتر درمانی و به ویژه در درمان بیماری‌هایی مانند سرطان پوست دست یافت.

با توجه به مطالعه انجام شده پیشنهاد می‌شود که مکانیسم‌های سلولی و مولکولی حاصل از ویتامین D و نور لیزر به صورت تواماً مورد بررسی قرار گیرد و همچنین این تاثیر هم افزایی ویتامین D و نور لیزر در رده‌های سرطانی مختلف بررسی گردد.

References:

1. McDaniel B, Badri T, Steele RB. Basal Cell Carcinoma. 2018;
2. Zhai H, Maibach HI. Dermatotoxicology. CRC Press; 2004.
3. Howell JY, Ramsev ML. Cancer. squamous cell of the skin. Treasure Island, FL StatPearls Publ. 2020;
4. Brown TM, Krishnamurthy K. Histology, dermis. StatPearls [Internet]. 2020;
5. Liu Y, Sheikh MS. Melanoma: molecular pathogenesis and therapeutic management. Mol Cell Pharmacol. 2014;6(3):228.
6. Gandini S, Sera F, Cattaruzza MS, Pasquini P, Picconi O, Bovle P, et al. Meta-analysis of risk factors for cutaneous melanoma: II. Sun exposure. Eur J Cancer. 2005;41(1):45–60.
7. Rastrelli M, Alaibac M, Stramare R, Chiarion Sileni V, Montesco MC, Vecchiato A, et al. Melanoma m (zero): diagnosis and therapy. Int Sch Res Not. 2013;2013.
8. Ott PA. Intralesional cancer immunotherapies. Hematol Clin. 2019;33(2):249–60.
9. Tarhini A, Atzinger C, Gunter-Singh K, Johnson C, Macahilig C, Rao S. Treatment patterns and outcomes for patients with unresectable stage III and metastatic melanoma in the USA. J Comp Eff Res. 2019;8(7):461–73.
10. Williams PF, Olsen CM, Havard NK, Whiteman DC. Melanocortin 1 receptor and risk of cutaneous melanoma: A meta-analysis and estimates of population burden. Int J Cancer. 2011;129(7):1730–40.
11. Weinstock MA, Colditz GA, Willett WC, Stampfer MJ, Bronstein BA, Mihm MC, et al. Nonfamilial cutaneous melanoma incidence in women associated with sun exposure before 20 years of age. Pediatrics. 1989;84(2):199–204.
12. Janvilisri T, Leelawat K, Rovtrakul S, Paemanee A, Tohtong R. Novel serum biomarkers to differentiate cholangiocarcinoma from benign biliary tract diseases using a proteomic approach. Dis Markers. 2015;2015.
13. Prasad KN, Edwards-Prasad J. Effects of tocoherol (vitamin E) acid succinate on morphological alterations and growth inhibition in melanoma cells in culture. Cancer Res. 1982;42(2):550–5.
14. Reichrath J, Rech M, Moeini M, Meese E, Tilgen W, Seifert M. In vitro comparison of the vitamin D endocrine system in 1, 25-(OH) 2D3-responsive and -Resistant melanoma cells. Cancer Biol Ther. 2007;6(1):48–55.
15. Gandini S, Boniol M, Haukka J, Byrnes G, Cox B, Sneveld MJ, et al. Meta-analysis of observational studies of serum 25-hydroxyvitamin D levels and colorectal, breast and prostate cancer and colorectal adenoma. Int J Cancer. 2011;128(6):1414–24.
16. Eggermont AMM, Sznajd A, Robert C. Cutaneous melanoma. Lancet. 2014;383(9919):816–27.
17. Jafarirad S, Hammami Torghabe F, Rasta SH, Salehi R. A novel non-invasive strategy for low-level laser-induced cancer therapy by using new Ag/ZnO and Nd/ZnO functionalized reduced graphene oxide nanocomposites. Artif cells, nanomedicine, Biotechnol. 2018;46(sup2):800–16.
18. Haussler MR, Jurutka PW, Mizwicki M, Norman AW. Vitamin D receptor (VDR)-mediated actions of 1 α , 25-(OH) 2vitamin D3: genomic and non-genomic mechanisms. Best Pract Res Clin Endocrinol Metab. 2011;25(4):543–59.
19. Nemere I, Garbi N, Hammerling G, Hintze KJ. Role of the 1, 25D3-MARRS receptor in the 1, 25-(OH) 2D3-stimulated uptake of calcium and phosphate in intestinal cells. Steroids. 2012;77(10):897–902.
20. Piotrowska A, Wierzbicka J, Źmiiewski MA. Vitamin D in the skin physiology and pathology. Acta Biochim Pol. 2016;63(1):17–29.
21. Gordon-Thomson C, Gunta R, Tongkao-on W, Ryan A, Halliday GM, Mason RS. 1 α , 25-Dihydroxyvitamin D3 enhances cellular defences against UV-induced oxidative and other forms of DNA damage in skin. Photochem Photobiol Sci. 2012;11(12):1837–47.
22. Gniadecki R, Gaikowska B, Hansen M. 1, 25-dihydroxyvitamin D3 stimulates the assembly of adherens junctions in keratinocytes: involvement

- of protein kinase C. *C. Endocrinology.* 1997;138(6):2241–8.
23. Biilsma MF, Snek CA, Zivkovic D, van de Water S, Rezaee F, Pennelenbosch MP. Repression of smoothened by patched-dependent (pro-) vitamin D₃ secretion. *PLoS Biol.* 2006;4(8):e232.
24. BIKLE DD, ELLISON TI, SMITH MK, GILLIAM AC, MACDONALD PN. Inactivation of the Vitamin D Receptor Enhances Susceptibility of Murine Skin to UV-Induced Tumorigenesis. *Commentary. J Invest Dermatol.* 2008;128(10).
25. Oikawa A, Nakavasu M. Stimulation of melanogenesis in cultured melanoma cells by calciferols. *FEBS Lett.* 1974;42(1):32–5.
26. Schäfer A, Emmert S, Kruppa J, Schubert S, Tzvetkov M, Mössner R, et al. No association of vitamin D metabolism-related polymorphisms and melanoma risk as well as melanoma prognosis: a case-control study. *Arch Dermatol Res.* 2012;304(5):353–61.
27. Newton-Bishon JA, Davies JR, Lattheef F, Randerson-Moor J, Chan M, Gascoyne J, et al. 25-Hydroxyvitamin D₂/D₃ levels and factors associated with systemic inflammation and melanoma survival in the Leeds Melanoma Cohort. *Int J Cancer.* 2015;136(12):2890–9.
28. Del Puerto C, Navarrete-Dechant C, Molgó M, Borutzky A, González S. Vitamin D axis and its role in skin carcinogenesis: a comprehensive review. *Appl Cancer Res.* 2016;36(1):1–8.
29. Posten W, Wrone DA, Dover JS, Arndt KA, Silanunt S, Alam M. Low-level laser therapy for wound healing: mechanism and efficacy. *Dermatologic Surg.* 2005;31(3):334–40.
30. Rr A, Parrish JA, PARRISH JA. The optics of human skin. *J Invest.* 1981;7:33–7.
31. Avci P, Gunta A, Sadashivam M, Vecchio D, Pam Z, Pam N, et al. Low-level laser (light) therapy (LLLT) in skin: stimulating, healing, restoring. In: Seminars in cutaneous medicine and surgery. NIH Public Access; 2013. p. 41.
32. Dahmardehei M, Kazemikhoo N, Vaghardoost R, Mokmeli S, Momeni M, Nilforoushzadeh MA, et al. Effects of low level laser therapy on the prognosis of split-thickness skin graft in type 3 burn of diabetic patients: a case series. *Lasers Med Sci.* 2016;31(3):497–502.
33. Khorsandi K, Kianmehr Z, Hosseinzadeh R. Anti-cancer effect of gallic acid in presence of low level laser irradiation: ROS production and induction of apoptosis and ferroptosis. *Cancer Cell Int.* 2020;20(1):1–14.
34. Hosseinzadeh R, Khorsandi K, Jahanshiri M. Combination photodynamic therapy of human breast cancer using salicylic acid and methylene blue. *Spectrochim Acta Part A Mol Biomol Spectrosc.* 2017;184:198–203.
35. Kianmehr Z, Khorsandi K, Mohammadi M, Hosseinzadeh R. Low-level laser irradiation potentiates anticancer activity of n-coumaric acid against human malignant melanoma cells. *Melanoma Res.* 2020;30(2):136–46.
36. Naderi MS, Razzaghi M, Diavid GE, Haiebrahimi Z. A comparative study of 660 nm low-level laser and light emitted diode in proliferative effects of fibroblast cells. *J lasers Med Sci.* 2017;8(Suppl 1):S46.
37. Tam SY, Tam VCW, Ramkumar S, Khaw MI, Law HKW, Lee SWY. Review on the cellular mechanisms of low-level laser therapy use in oncology. *Front Oncol.* 2020;10:1255.
38. Badruzzaman A, Bidin N, Bohari SPM. THE EFFECT OF LASER IRRADIATION ON THE VIABILITY OF HUMAN BREAST CANCER CELL, MDA-MB-231. *J Teknol.* 2016;78(3).
39. Minocha R, Damian DL, Halliday GM. Melanoma and nonmelanoma skin cancer chemoprevention: A role for nicotinamide? *Photodermatol Photoimmunol Photomed.* 2018 Jan;34(1):5–12. doi: 10.1111/phpp.12328. Epub 2017 Aug 8. PMID: 28681504.
40. Welsh J. Vitamin D and prevention of breast cancer. *Acta Pharmacol. Sin.* 2007;28:1373–1382. doi: 10.1111/j.1745-7254.2007.00700.x
41. Colston K.W., Mackay A.G., James S.Y., Binderup L., Chan- der S.K. and Coombes, R.C. (1992) *Biochem. Pharmacol.* 44, 2273-2280.

42. Bingol U, Altan L, Yurtkuran M. Low power laser treatment for shoulder pain. Photomedicine and Laser Surg 2015; 23: 459-464.
43. Schäfer A, Emmert S, Krupna J, Schubert S, Tzvetkov M, Mössner R, et al. No association of vitamin D metabolism-related polymorphisms and melanoma risk as well as melanoma prognosis: a case-control study. Arch Dermatol Res. 2012;304:353–6.
44. Kianmehr Z, Khorsandi K, Mohammadi M, Hosseinzadeh R. Low-level laser irradiation potentiates anticancer activity of n-coumaric acid against human malignant melanoma cells. Melanoma Res. 2019 doi: 10.1097/cmr.0000000000000603.
45. Laser in dentistry: An innovative tool in modern dental practice. Verma SK, Maheshwari S, Singh RK, Chaudhari PK Natl J Maxillofac Surg. 2012 Jul; 3(2):124-32
46. Leventis P, Kiely PDW. The tolerability and biochemical effects of high-dose bolus vitamin D₂ and D₃ supplementation in patients with vitamin D insufficiency. Scand J Rheumatol. 2009;38(analyses of the women's health initiative randomized controlled trial. J Clin Oncol. 2):149–53.
47. Tang JY, Fu T, LeBlanc E, Manson JE, Feldman D, Linos E, et al. Calcium plus vitamin D supplementation and the risk of nonmelanoma and melanoma skin cancer: post hoc 2011;29(22):3078.
48. Newton-Bishop JA, Davies JR, Lattheef F, Randerson-Moor J, Chan M, Gascovne J, et al. 25-Hydroxyvitamin D₂ /D₃ levels and factors associated with systemic inflammation and melanoma survival in the Leeds Melanoma Cohort. Int J Cancer. 2015;136:2890–9.
49. Del Puerto C, Navarrete-Dechant C, Molgó M, et al. Vitamin D axis and its role in skin carcinogenesis: a comprehensive review. Ann Cancer Res 36, 5 (2016). <https://doi.org/10.1186/s41241-016-0006-4>
50. Einstein A. Zur quantentheorie der strahlung. Phys Z. 1917;18:124.
51. Huang Y-Y, Chen AC-H, Carroll JD, Hamblin MR. Bihasic dose response in low level light therapy. Dose-response. 2009;7(4): dose-response.
52. Pan J-S, Hong M-Z, Ren J-L. Reactive oxygen species: a double-edged sword in oncogenesis. World J Gastroenterol WJG. 2009;15(14):1702.
53. Naderi MS, Tabaei SM, Soheilifar MH, Pournour M. Evaluation of the effect of low-level laserirradiation on viability and ROS production in human hair follicle stem cells. Tehran University Medical Journal. 2021; 79(1): 26-32.